

אחות דוד הולמס כהצגת האסירים
המנהל הדפ"ס הזמנות

לם 15 המשתתפים החליטו: היא תתקיים. כשכא מנהל בית-הכלא, דבורה שוילי, 54 בעל עיניים חומות ופנים עגולים חרושי קמי טים, לראות את התורה הכללית, חייך מתחת לשפמו הקצר שמספר שערות לבנות מבצ- בצות בו, אמר: "אומנם אין אתם אמנים מק' צועיים, אך ההצגה טובה מספיק." אחר התי- ליט, יחד עם המשתתפים, להציגה ככני אורחים ומשפחות הסוהרים, הדפיס כרטיסי הזמנה שנשלחו לשופטים ראשי מדורים ב' בתי-סוהר ואורחים נבדלים אחרים. כאולם הצר של בית-הסוהר בעל התקרה המקומרת שתליועוב, התאספו שתי עשרות המזמנים, החישבו מול במה קטנה מורכבת שולחנות חזרה-האוכל מכוסים שטיחים (שי הביא אחד האסירים) ומסך עשוי משתי שמי- כות בעלות צבע שונה. ממעל, על התקרה, נמתחו מקצה האחד אל השני סרטי נייר צבעוניים. ובצד האולם כיסו שמיכות מחו- ברות בסיכות את התאים המסורגים ששמ- שו כאחורי הקלעים.

על הבמה עלה דוד הולמס, לבוש חליפה ירקרקת מגוהצת, מגולח למשעי ועונד עניי- בה ירוקה, פתח את התכנית: ספר הקהל כיצד קמה הלהקה, הודה לאלה שיוזרו בהקל- מתה (לקול מחיאות כפיים) ומהי מטרותה הכפולה. ללמד את האסירים שישוב חיים יפים מאלה שהם בכלא ופנייה אל החב- רה בחוץ, לקבל את אלה שיוצאים מהכלא ולעזור להם.

מסך כל ההצגה הציצו השחקנים מבעד ל- שמיכות שכיסו את הקלעים המסורגים, גר- גשים לחוות דעתו של הקהל. אולם כבר ב' הפסקה כשנגשו האורחים אל המזנון שעמד תחת תקרה מרושתת וסוהר טובב הלונך וחי- זור במסדרון ליד התאים, נפתמנה שביעית רצון בפניהם.

מסמר הערב בשביל האסירים והסוהרים כאחד: מערכון מהחי בית-הכלא, שתכנו אסיר שנשבץ לא לחזור יותר לכלא, כי בכל-זאת לא קשה להיות הגון.

עם תום ההצגה שארכה למעלה משעתיים, עברו קצינים מספר אל מאחורי הקלעים, לח- צו את ידי השחקנים הנרגשים שהתנצלו: "זה לא היה כליך, הערב."

הדבר לא שינה את העובדה שהקצינים פנו אל מנהל בית-הכלא בהצעה לאפשר לאנשים להציג מחוץ לכתלי הכלא. ענה שבילי בתי- שובה הייכנית: בזאת יחליט שר המשטרה. בינתיים במקום שאנו נצא אל הקהל נביא אותו אלינו: נקיים הצגה כל יומיים.

הארץ

הממשלה היתה חזקה למדי. נקודות החול- שה שבה היו: התנגדות עזות אחרות, אי- תאום בין המיניסטרים הותיקים והמיניסטרים החדשים, וחוסר משענה חזקה בבית הנב- תרים. (הארץ).

צבי אלימלך, רמלה
והוץ מזה הכל בסדר?
*
ניתנה הוראה לא להתערב כל עוד ייעשה
נסיון של התפרעות מצד המפגינים (על
המשמר).
אליעזר בוכני, חיפה
ואם לא ?

כשראה זאת הבן החל לצועק, אולם עלי- שלף את סכיני המתקפלת ודקרו בחזהו ובידו השמאלית. הוא לא הסתפק בכך, קרא לשו- תפו לחסל את כליל. השותף ניגש כשבידו כידון של רובה, דקרו מספר פעמים בכני מעיו שרוטשו חוצה מבטנו. בזאת הגביר את צעקותיו. הבן ראה כיצד ניגש אותו שותף-אורח בעל הכידון אל אביו וניסה למנוע מבצע את ה- שור, ודקרו בכינו. כשנגש עלי לבלום את צעקותיו של הבן, תפס זה את זרת ידו בפיו והחל מושכה. ה- שניים התגלגלו על הרצפה המרופשת עד אשר קם עלי בתנופה, השאיר חצי מאצבעו בפי הנזקק. הבן הוציא את הזרת מפיו, הנז- תה לצדו ואבד את הכרתו.

כמוג אל גג. כשיצא ממקום הפשע, אחז את ידו קטועה הזרת, ובת דום, קפץ עלי מגג אל גג ניסה להמלט, אולם נתקל בהמון שיוצג כבר על המקרה. בראש ההמון היה מוכתר הכפר כשבידו רובה ציד דו-קנני.

ההמון תפסו, כפת את ידיו וסחבו לבית המוכתר כשבגדיו ופניו מוכתמים בדם רב. ההמון הסוער צעק: "הרגוהו! הרגוהו!" אר- לם אשת המוכתר התנגדה לביצוע המעשה בביתה, שלחה אותם ביחד עם בעלה לרחוב. כשהצליח המוכתר להשתלט על ההמון, הובילו את עלי למשטרה המקומית, ממנה נשלח השוטר התורן לגבות עדות, הוא לקח את הזרת הקטועה שם אותה בבקבוק דיו המכיל ספירט, הביא אותה כמוצג לבית- המשפט בו נחרץ פסק-הדין: תלתות את ה- נאשם בצווארו עד שתצא נשמתו.

בתי-סוהר

לא לחזור יותר

לפני חדשים מספר בוצעה העברה שיגרי- תית של מספר אסירים מבית-הסוהר בתל- מונד ובתי-סוהר שונים בארץ. אסיר-שחקן הועבר ליפו, ובחור יפה-תואר, בן 26, דוד הולמס, לחיפה.

כשכא דוד הולמס בעל שערות שחורות מתולתלות ושפם דק מטופל היטב, הזכור מפרשת שוד המכונית לבית-הכלא חיפה, היה מלא התלהבות לרעיון של בעל תקדים שוכה להצלחה רבה ביפו: הצגה בעל אסירים בשר חוף עם הסוהרים. שאל: "אם ביפו והצליח הדבר, מדוע לא יצליח גם פה?"

הוא פנה למנהל בית-הכלא דבורה שוילי ולסגנו יעקב מזרחי, ביקש את הסכמתם ל- הצעתו, אותה קיבל בצירוף הצעה להביא אומנים מיפו. אמר הולמס: אנו רוצים להר- אות מה שבחנונו לעשות. משך שלושה שב- עות עבד ללא תקדים יחד עם אסירים וסוה- רים אשר לחלק מהם אין השפה העברית נהי- רה. הוא כתב את המערכונים והמחזות, ביים אותם והשתתף עצמו בחזרות שנערכו באולם המעבר קסטנטן של בית-הכלא. את התלבו- שות יצרו מקרטונים של קופסות צבועים ב- צבעים שונים ומחוברים אחד לשני בסיכות חיבור ממכונה אוטומטית מיוחדת. התפאורות נעשו מארגוני עץ וגליונות נייר מצוירים ש- הודבקו אחד למשנהו. עובדות אלה גרמו לכך שהחליטו לקרוא להצגה: "כאן יש מאין".

כל יומיים, הצגה. שלושה ימים לפני הפתיחה עדיין פקפקו מספר מפיקים של שרות בתי-הסוהר בהצלחתה של ההצגה. אר-

חוסין את חנה בזרועותיו — ועזב אותה מיד, בהפליטו אנחת כאב. מן המגע עם גופה הנוצר נכחתה ידו. נוכח הזעקה נמלטה חנה מן החדר, רצה בכיוון למטבת. אותו רגע הופיעה אחרת של חוסין כשסמכה בידה. תוך שניות שכבה חנה על הרצפה, עטופה בשמיכות שהובאו עלידי חוסין ואחרתו כשהאש כבויה.

כמטורף, רץ חוסין אל הרחוב, קפץ על אופנוע שעמד ליד הבית ודהר לכיוון מרפאת מג'ידו-אדום. לשמחתו עמד בתחנה אביו לנס עם נהג, מוכן לנסיעה; כעבור רבע שעה היתה חנה בבית-החולים בנהריה. אך לשוא. למחרת כבר נפחה את נשמתה, ועל אף היר- תה בהכרה טרבה לומר מה הניעה למעשה.

בעיני תושבי עכו היהודיים היתה זאת תוצאת מגעה ההדוק יתר על המידה של ה- ערה היהודית, חניכת אירופה, עם ההתי- העי- רבי, על כל הגבלותיו על חופש האשה. ומו- שגיו המפגרים. אולם איש לא ידע לקבוע לבי- טח את סיבת ההתאבדות. אפילו חוסין עמד בנורף — הרי הכל היה כה יפה וישר ביניהם. הוא טיפל בסדרים האחרונים דאג לקבורת הנערה שעמדה להיות אשתו ואילו את תפי- לת ההשכבה ביקש מרב ספרדי לומר — שכן לעדה זו השתייכה חנה.

פנעים

"תודה לאל, ישו"

שלוש שנים היה תושב תרשיחא עלי מור- סא חלאל, 47 נמוך-קומה רחב-גרגר ובעל פנים עגולים ומשופמים, מוכר דברי מתיקה לאנשי הכפר מעל עגלת-יד שעמדה במרכו. עם כיבוש הכפר עלידי כחות צה"ל, נמלט ללבנון, רכש לו מקצוע חדש בעל תואר כפול: מסנת'מבריה.

העסקים לא התנהלו כשורה כשעלי החי- ליט לפני שמונה חדשים להוסיף עוד תואר למקצועו הכפול: רוצח. בכך גרם לגורו- דין מות שקיבל השבוע בבית-המשפט המ- חוזי בחיפה (עבור גרימת מות בודון בשעת ביצוע עבירה).

באוגוסט אשתד עבר עלי את הגבול ב' חברת שניים מחבריו, הגיעו בשעה אחת אחר חצות לבית מכר נושן, בוסטרוס כליל שהיו, אשר עמד להשיא את בנו בכרוז בזמן הק- רוב, הכין לשם כך מוהר כסף טבין ותקלין. הם נכנסו דרך הדלת הפתוחה, קראו לבעל הבית לצאת אליהם. אחר שנענה לבקשתם, הודיעו לו כי הם רעבים ורוצים לסעוד את לבם. בעל הבית אסף את בני משפחתו וכי- יאות למיטב דיני הכנסת אורחים, כיבד את אורחיו במושבים הנוחים: כסאות קש נמו- כים. הוא עצמו, בניו ואשתו ישבו על מר- רונים פרוסים על הרצפה. כעבור שעה וחצי קינחו המסתגנים את ארוחתם בספל קהוה מהבילי, עמדו לעזוב. לפתע שאל אחד השותפים מתי עומד הבן להתחתן, ואם יש מספיק מוהר. ענה האב:

(המשך ממעמד 7)

לערכי אך חנה איימה לברוח אל אהובה גם בלי הסכמתם. כעבור שעותיים, התדפקה ה- סניף מפא"י וחוסין שידע כי חנה תהיה שם נוכח גם כן.

בחדר נפרדו חוסין הלך לביתו, חנה נשארה בנושף. כעבור שעותיים, התדפקה ה- בחורה על דלת חוסין: "החלטתי לעזוב את הבית ולהשאיר אתך." הודיעתו חוסין פנה מיד למשטרה, בתחנה הגדולה שהוקמה על- ידי האנגלים על שפת הים, לא הרוק מן הכ- לא המפורסם. הנערה חנה פיודל נמצאת אצלי, הוא הודיע, למנוע הסתכסכות.

החתונה לא התממשה. הם נסעו ל- חיפה, לרופא משרד הבריאות, לערוך בדיקה לקביעת גילה. כי בתעודת זהותה נרשמה חנה כבת 16 ובגיל כזה אין אשה יכולה להנשא בישראל. כעבור שבוע ביקר פקיד משרד ה- סעד בביתו של חוסין, הודיעו כי לא יוכלו להתחתן, כי חנה צעירה מדי. אך חוסין הראה לו את תעודת הרופא שקבעה כי חנה היא בת 18, הודיע כי מיד לאחר שתתקבל תעודת זהות מחוקנת יתייצבו השניים בפני הקאדי להנישא כדת וכדין.

אך התונתם לא התממשה לעולם. בצהרי יום הששי, בהכנסו הביתה לארוחת הצהרים, נאמר לחוסין כי חנה (לבושה ערבית ור- עולת פנים) יצאה את הבית לפני שעה. חו- סין חזר לחנותו, חיפשה בשוק — אך לשוא. הוא חזר הביתה מודאג פן תארע לחנה אי- נעימות בעוברה ברובע הערבי.

משחזרה חנה וסיפרה כי ירדה לערוך קניות בשוק, ביקשה חוסין לבל תרד לבדה שנית, מבלי שילוחה מישהו מבני משפחתו. לאחר ארוחת הצהרים, נח חוסין על מיטתו. אותה שעה היו בבית גם אמו, אחותו ואמה של חנה שעזבה את בית-החולים לחולי-רוח של עכו זמן קצר לפני כן.

"הסר את התכשיטים!" חנה נכנסה לחדר והחלה מסובבת את כפתוריה הרדיו. חוסין שרצה לישון, הוציא את התקע מן הקיר, קשר את החוט סביב פרק ידו. "תוכי- לי לבוא ולשמוע אחרי שארדם," הוא אמר לה.

כעבור חצי שעה העירה אותו חנה: "הסר מעלי את התכשיטים," היא ביקשה, "אני רר- צה ללכת להתרוץ." הוא עזר לה להסיר את צמידיה-הזהב והרביד ורק שרשרת דקה עם מג'ידו (שהוא קנה לה כמתנה) נשארה סביב צווארה.

אך טרם הספיק להרדם שנית, חש בחנה המהדקת את השרשרת עם המג'ידו סביב צווארו. הוא הוריד אותה, תחב אותה תחת הכר, שלא תעירו שנית לכשתרצה אותה חזרה. חנה יצאה את החדר הסתגרה במטבח. אמה דפקה על הדלת אך היא לא נתנה לה- כנס. כעבור כמה דקות, יצאה מן המטבח כשהיא שופכת (לדברי אמה) מים על עצמה מספל. אך האם לא ידעה, כנראה, להבחין: הגוול לא היה מים כי אדם נפט.

חנה פיודל וחוסין עטר
הערבי רץ כמטורף

"תודה לאל, ישו" נכשל בלשונו וגילה היכן טמון הכסף: בארץ. לזאת חכו האורחים. במהירות הבזק תפס עלי את הבן הכבד, בעוד אחד מחבריו פורץ את הארון בכוח, מפור את התפצים המונחים בו לכל עבר, מחפש את הכסף.